

Kansliapäällikkö Kirsi Pimiän kuuleminen Turvallinen ja kriisinkestävä oikeusvaltio –reformipöydässä 3.5.2023, täydentävä pyyntö sisäministeriön hallinnonalan taloustilanteesta

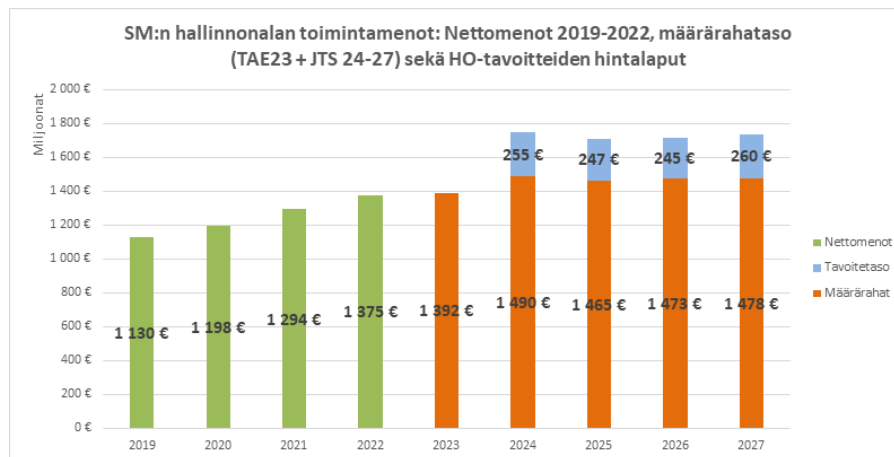
Sisäministeriön hallinnonalan määrärahatilanne

Sisäministeriön hallinnonalan määrärahatasoa on nostettu viime vuosina erityisesti kansainvälisen turvallisuustilanteen heikkenemisen jälkeen. Pääasiassa määrärahataso on riittävä kaikkien viranomaisten osalta vuonna 2023. Tulevina vuosina kustannustason nousun ennakoidaan kuitenkin haastavan merkittäväällä tavalla rahoituksen riittävyyden. Osa viranomaisten toiminnan turvaamiseen saaduista lisäyksistä, erityisesti maahanmuuton osalta, on määräaikaista.

Sisäministeriön hallinnonalan tavoitteena on turvata toimintaympäristön muutoksia vastaava toiminnan taso ja mahdollistaa turvallisuusviranomaisille edellytykset suunnitella toimintaa pitkäjänteisesti. Kertaluonteisilla määrärahalisäyksillä tämä ei ole mahdollista. Määrärajavaje viranomaisten ei-harkinnanvaraisissa menoissa johtaa henkilöstövaltaisella hallinnonalalla nopeasti tilanteeseen, jossa sopeuttamistoimia on kohdistettava suurimpaan menoerään eli henkilöstömenoihin (osuus n. 70 % virastojen toimintamenoista).

Kustannustason nousu on merkittävää sekä sisäisten että ulkoisten palveluntuottajien osalta erityisesti toimitila- ja ICT-kustannuksissa. Viranomaisten rahoitus on aina kokonaisuus, jossa erityisesti toimivat ja nykyaikaiset operatiiviset järjestelmät sekä terveet, turvalliset ja toimivat toimitilat ovat edellytys henkilöstön tehokkaalle työskentelylle. Viranomaisten toimintavalmiutta ja kriisinkestävyttä tulee myös pystyä tulevina vuosina kehittämään aktiivisesti toimintaympäristön muutosten johdosta.

Sisäministeriön hallitusohjelmatavoitteiden määrärahavaikutuksia on arvioitu valmistelun aikana. Lisärahoitusta tarvitaan erityisesti virastojen toimintamenoihin ajantasaisten toimintaedellytysten, suorituskykyjen ja toimivaltuuksien varmistamiseksi turvallisuusviranomaisille sekä maahanmuuttoon liittyvien tavoitteiden toteuttamiseksi.

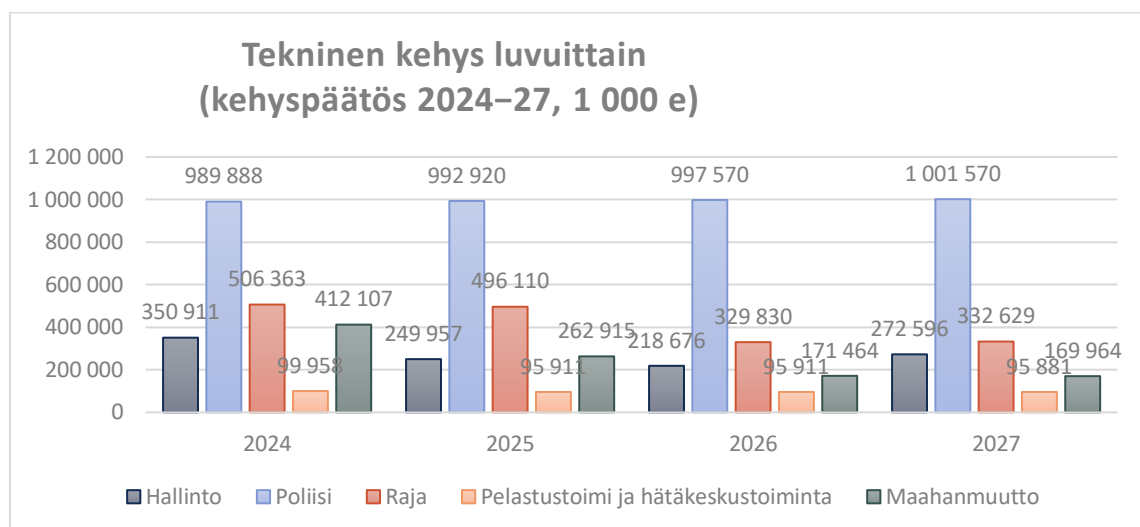

PL 26 Määrärahatilanne kevään JTS 2024 – 2027 -päätöksen jälkeen

Sisäministeriön pääluokan määrärahataso (kaikki momentit) on kehyskauden 2024–27 alussa n. 2,4 mrd. euroa, josta se alenee n. 1,9 mrd. euroon v. 2027. Kehyskauden alussa määrärahatasossa on nähtävissä Rajavartiolaitoksen suuret hankkeet (itärajan este, ulkovartiolaivat) sekä varautuminen Ukrainasta saapuvien henkilöiden vastaanottomaihin. Kehyskauden lopussa pääluokan määrärahoista 15 % kohdistuu hallintoon, 53 % poliisitoimeen, 17 % Rajavartiolaitoksen toimintaan, 5 % pelastustoimeen ja hätäkeskustoimintaan sekä 9 % maahanmuuton menoihin.

Sisäministeriön hallinnonalan kehystä on korotettu kevään teknisessä kehyspäätöksessä (23.3.) hallinnonalan välttämättömien määrärahatarpeiden vuoksi. Nämä lisäykset helpottivat merkittävästi hallinnonalan tilannetta, mutta ne eivät kuitenkaan vastaa sellaisenaan sisäministeriön näkemystä välttämättömistä lisäyksistä ja sellaisesta kehystasosta, mikä huomioisi toteutuneen kustannustason nousun ja esimerkiksi välttämättömien toimitilahankkeiden toteuttamisen kustannusvaikutukset ja hallinnonalan Ict-järjestelmien kehittämisen ja ylläpidon edellyttämät resurssit.

On huomioitava, että voimakkaan inflaatiokasvun vaikutuksesta hallinnonalan kustannustaso nousee ilman, että siihen voidaan vaikuttaa, kun palveluntuottajat nostavat sopimushintojaan (esim. Valtori, Senaatin vuokrat). Kustannustason nousua hillitsevät hallinnonalan omat toimenpiteet ovat rajallisia ja niiden vaikutukset konkretisoituvat tavallisesti vasta pidemmällä aikavälillä ja edellyttävät usein kehittämisvaiheessa lisäresursseja (esim. poliisin tietojärjestelmäkehitys, Migrin lupakäsittelyn automatisaatio).

Tulevan hallituskauden määrärahatarpeet viranomaisittain (lisätty 9.5.2023)

Sisäministeriö on arvioinut hallitusohjelmatavoitteiden valmistelun yhdessä hallinnonalan virastojen kanssa tulevalla hallituskaudella tarvittavat lisäresussit viranomaisten resurssien ja toimintavalmiuden turvaamiselle ja ennaltaestävän toiminnan ja kestävän maahanmuuttopolitiikan tavoitteiden toteuttamiselle. Arviot täsmentyvät hallitusohjelmakirjausten täsmentyessä ja virastojen HO-neuvotteluihin tuottamissa arvioissa. Naton aiheuttamia tehtävälisäyksiä ei ole sisällytetty arvioihin ja ne täsmentyvät myöhemmin (osittain jo teknisessä kehyksessä mukana). Tässä taulukossa avattu summa poikkeaa hieman myös aiemmasta kuvaajasta muistion alussa (arviot noin 245 - 260 milj. euroa), koska muutamat kohdat ovat täsmentyneet viime päivinä.

Viranomaisittain arviot ovat seuraavat:

Momentti	Viranomainen	2024 milj. euroa	2025 milj. euroa	2026 milj. euroa	2027 milj. euroa	2028 milj. euroa
26.01.01.	Sisäministeriö	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
26.10.01.	Poliisitoimi	122,0	129,9	128,0	141,6	138,4
26.10.02.	Suojelupoliisi	10,6	3,9	3,3	3,3	3,3
26.10.21.*	Kejo-hanke (useita vo)	6,9	6,9	5,0	0,0	
26.20.01.	Rajavartiolaitos	12,2	14,7	19,0	20,8	20,9
	Rajavartiolaitos,					
26.20.70.	investoinnit	2,6	2,6	12,6	2,6	2,6
26.30.01.	Pelastustoimi	9,3	10,7	13,2	14,5	14,5
	Jako SM, HVA,					
26.30.01.**	Pelastusopisto	27,3	6,0	6,0	6,0	6,0
26.30.02.	Hätäkeskuslaitos	2,8	3,5	5,0	6,8	6,8
26.30.03.	Pelastusopisto	8,7	9,8	8,6	8,6	9,8
26.40.01.	Maahanmuuttovirasto	22,9	26,0	21,6	21,4	17,7
Avoin***	Useita momenteja	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
Kaikki yhteensä		244,8	233,6	241,8	245,1	239,6

* Seitsemän viranomaisen yhteinen kenttäjärjestelmä tilannekuvan tuottamiseen, tietojen vaihtamiseen ja johtamiseen. Kustannukset 2026 eteenpäin arvioitava erikseen

** Korjataan perusvalmiudessa olevat puutteet ja nostetaan pelastustoimen valmiuden sekä väestönsuojelun varautumisen taso turvallisuusympäristön vaatimusten mukaiseksi.

*** Kriittisen infrastruktuurin häiriösietokyvyn parantaminen ja CER-direktiivin transponointi. Alustava arvio, eikä jakautuminen momenteittain vielä tiedossa. Tilapäistä suojelua saavien hakemusten käsittelyyn tarvittava resurssointi, mahdollinen jatko määräaikaisille resursseille.

Sisäministeriön osalta resurssitarve sisältää htv-lisäyksiä rahapeli asioiden käsittelyyn, kv. turvallisuustilanteen edellyttämiin toimiin sekä ulkomaalaislain kokonaisuudistuksen

valmisteluun sekä kansallisen turvallisuuden strategian valmisteluun tarvittavan resurssoinnin.

Poliisitoimen osalta arvio sisältää viranomaisten toimintavalmiuteen, suorituskyvyn ja toimintavalmiuteen liittyviä lisästarpeita 92,4 - 113,1 milj. euroa vuodessa. Perusrahoituksessa oleva vaje tason säilyttämiseksi vuoden 2022 tasolla on edelleen 31- 42 milj. euroa (sisältäen erityisesti ICT-menoihin liittyvän kehittämisen). Poliisitehtävissä toimivien määrän nostaminen 7 850 htv:n tasolle edellyttäisi 28,3 milj. euron vuosittaista lisäystä. Määrän nostaminen 8 200 htv:n tasolle ei sisälly ministeriön kokoamiin laskelmiin, mutta arvio määrärahatarpeesta on 8 milj. euroa/ 100 htv:ta sekä tämän lisäksi on arvioitava mm. kalustoon ja toimitiloihin liittyvät lisäykset. Operatiivisen suorituskyvyn ylläpitämiseen (ml. kaluston korjausvelka) tarvittaisiin vuodessa 20,5 – 21,5 milj. euroa sekä mm. toimitilakustannuksiin, kestävän kehityksen investointeihin resurssitarve olisi 11 – 23 milj. euroa vuodessa. Näiden lisäksi laskelmiin on arvioitu rikostutkinnan htv-määrän nostaminen + 300 htv:lla (24 milj. euroa/vuosi) ja reservipoliisin perustaminen. Muiden lainsäädäntömuutosten ja toiminnallisten muutosten edellyttämät resurssitarpeet täsmentyvät neuvotteluiden aikana.

Suojelupoliisin osalta arvio sisältää operatiiviseen toimintaan liittyvät tekniset hankinnat, toimitilakustannusten nousun ja toiminta- ja suorituskyvyn turvaamisen normaalioloissa sisältäen perusrahoituksen vajeen mm. toimitila- ja ict-menoissa (7,8 milj. euroa/vuonna 2024 ja pysyvästi 1,8 milj. euroa).

Kejo-hankkeen rahoitus liittyy järjestelmän jatkekehityshankkeeseen. Järjestelmä on moniviranomaisjärjestelmä, josta valmistella on operatiiviseen käyttöön sopiva versio kaikille käyttäjäorganisaatioille. Kehitysversio mahdollistaa käyttäjätahojen yhteistoiminnan ja käytön. Hankkeessa mukana olevat viranomaiset ovat: poliisitoimi, pelastustoimi, Rajavartiolaitos, puolustusvoimat, tullit sekä STM:n hallinnon osalta sosiaalityö, terveystoimi ja ensihoito.

Rajavartiolaitoksen osalta arvio sisältää toimitila- ja ICT-kustannusten nousun, itärajan esteen ja ulkovartiolaivojen hankinnan pysyvät ylläpitomenot sekä rajavartijamäärän turvaamisen (htv 3 100 tasolla). Rajavartiolaitoksen investointimomentille arvioitaisiin tarvittavan pysyvästi 2,6 milj. euron lisäystä kaluston jatkuviin korjausmenoihin ja pienempiin investointeihin sekä käyttöikänsä päähän tulevien raskaiden ilmatyynyalusten korvaamiseen 10 milj. euroa vuonna 2026.

Pelastustoimen pysyvä lisäresurssitarve on 9,7 milj. euroa vuodesta 2024 alkaen nousten 14,5 milj. euroon vuonna 2027 aiheutuu mm. pelastustoimen digitalisoinnin ja tiedonhallinnan kehittämisestä ja ylläpidosta, pelastustoiminnan ja varautumisen valtakunnallisen tilannekustointien vakiinnuttamisesta sekä pelastustoiminnan ja siviilivalmiuden TKI- ja analyysitoiminnan kehittämisestä.

Pelastustoimen osalta lisäksi tarvittaisiin lisärahoitusta perusvalmiudessa olevien puutteiden korjaamiseksi ja pelastustoimen valmiuden sekä väestönsuojelun varautumisen

tason nostamiseksi turvallisuusympäristön vaatimusten mukaiseksi. Rahoitustarve on ensimmäisenä vuonna 27 milj. euroa ja pysyvä tarve 6 milj. euroa ja se jakautuu ministeriön lisäksi pelastusopistolle ja hyvinvointialueille. Rahoituksella varmistetaan mm. pelastustoimen materiaalsen valmiuden edellyttämät investoinnit, väestönsuojelun kapasiteetin lisääminen, uudistetaan poikkeusolojen väestön varoittamisen järjestelmä sekä varmistetaan varautumiseen, väestönsuojeluun ja -suojiin liittyvän koulutuksen kehittäminen ja järjestäminen.

Hätäkeskuslaitoksen osalta lisäresurssitarve perustoiminnan rahoituksen turvaamiseen erityisesti kustannustason nousuihin vastaamiseksi on 2,1 – 6,1 milj. euroa vuodessa. Viittomakielen tulkkauspalveluiden järjestämiseksi edellyttäisi 0,65 milj. euron vuosittaista lisäystä.

Pelastusopiston resurssien osalta arvio perusrahoituksen vajeesta on 1,6 -2,8 milj. euroa sisältäen myös kaksikielisen hätäkeskuspäivystäjäkurssin säännöllisen toteuttamisen. Koulutusjärjestelmän muutosten suunnitteluun tarvittaisiin 1 milj. euron lisäys ja koulutusmäärien nostamiseen pelastuslaitoksissa lähivuosina tarvittavien pelastajamäärien kouluttamiseksi 6 milj. euroa vuodessa.

Maahanmuuttoviraston osalta arvio perusrahoituksen vajeesta on 17,7 - 26 milj. euroa vuodessa. Hakemuskäsittelyn sujuvoittamiseen tarvittaisiin arviolta 16 milj. euroa (henkilöstö+ict) ja digikehittämiseen 6 milj. euroa vuodessa. Lisäksi ulkomaalaislain uudistaminen edellyttäisi noin 2 milj. euron järjestelmämuutoksia (lisäksi SM:lle henkilöstöresurssien lisäys). Turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmän toiminnan sekä paluiden ja palautusten kehittäminen edellyttää 7 milj. euron vuosittaista rahoitusta. Arvio rahoituksesta valmistautumiseen ja varautumiseen muuttoliikkeisiin ja laajamittaiseen maahantuloon on 6 milj. euroa vuodessa. Nämä arviot sisältävät osittain päällekkäisyyksiä, koska arviot on tehty toimenpiteittäin.